

VONDeLing

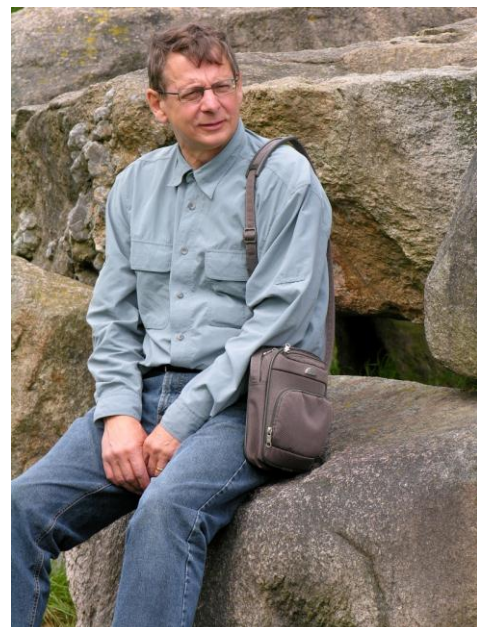
Nieuwsbrief van het Vicariaat ONDerwijs

Nr 4- oktober 2012

Redactioneel

Elke dag, omstreeks 5 uur in de morgen, ontvangt mijn mailbox, vanwege www.bijbelcitaat.be, een nieuwsbrief met de lezingen van de dag. Het is mijn dagelijks rustpunt om bij de zaak te blijven. De morgen na de Allerheiligenvakantie, toen ik aan deze regels begon, gaf Paulus dit mee:

“Broeders en zusters, nu u door Christus zo zeer bemoedigd wordt en liefdevol getroost, nu er onder u zo’n grote verbondenheid met de Geest is, zo veel ontferming en medelijden, maak mij dan volmaakt gelukkig door eensgezind te zijn, één in liefde, één in streven, één van geest. Handel niet uit geldingsdrang of eigenwaan, maar acht in alle bescheidenheid de ander belangrijker dan uzelf. Heb niet alleen uw eigen belangen voor ogen, maar ook die van de ander.”

Juist terug van een doorregend weekend wandelen op en tussen afgevallen bladeren, gaf me dat de klik om doorheen de herfst al te kunnen uitkijken naar lente. De natuur laat, van nature, los om zich klaar te maken voor de winter. In wat losgelaten is zitten echter alle voedingsstoffen om in de lente fris terug naar volle bloei te groeien. De natuur is daar, ook van nature, eensgezind in: zowel in het loslaten als in het heropstarten.

Mensen zijn, ook weer van nature, anders. Zij willen zelf beslissen, en het is moeilijk om te aanvaarden dat het soms anders is en moet, wanneer ze loslaten om naar een nieuwe lente te kunnen groeien.

Het is mijn vaste overtuiging dat we met de katholieke kerk, met het katholiek onderwijs en daarbinnen met de schoolbesturen voor deze uitdaging staan. Zowel de uitdaging van het loslaten waar het herfstgebeuren op wijst, als de uitdaging van het eensgezind zijn die Paulus ons geeft. Het vele goede dat we in de talloze schoolbesturen zien gebeuren durven loslaten om te kunnen groeien naar eensgezinde grotere geheelen. Het professionele van vrijwilligers en vrijgestelden tot geheelen durven en willen laten groeien die voor het geheel van ons katholiek onderwijs een blijvend terugkerende lente verzekeren.

Het vicariaat onderwijs Mechelen-Brussel wil hierin uw groepen partner zijn.

Fons Uytterhoeven
bisschoppelijk afgevaardigde voor het onderwijs

Vicariaat Onderwijs
Mechelen-Brussel

Colofon

Elektronische
Nieuwsbrief van het
Vicariaat Onderwijs
Aartsbisdom
Mechelen-Brussel

Frederik De Merodestraat
18, 2800 Mechelen

Tel: 015 29 84 01 (02)

Fax: 015 29 84 03

E-mail:

vic.onderwijs.mb@kerknet.be

Website:

www.kerknet.be/vic.onderwijs.mb

Versijnt een 4-tal keer per
jaar.

Redactie:

Fons Uytterhoeven

Guido François

Ver. Uitgever:

Fons Uytterhoeven

Inhoud:

Redactioneel	1
Actualia	2
Vieringen, congressen...	12
Personalía	17

Actualia

Nieuwe regeling erfpachtcijs tussen parochies en schoolbesturen (aangepaste versie oktober 2012)

Onderstaande tekst die we eind augustus verstuurd naar alle voorzitters van schoolbesturen is omwille van terechte opmerkingen lichtjes gecorrigeerd. Het komt nu aan elk schoolbestuur toe om zelf te beslissen in welke van zijn scholen de middelen van de erfpachtcijs aangewend worden.

Heel wat VPW (Vereniging Parochiale Werken)-afdelingen/parochies zijn eigenaar van grond of gebouwen die gebruikt worden door een school/schoolbestuur. Om het schoolbesturen o.a. mogelijk te maken een beroep te doen op subsidies van de Vlaamse Gemeenschap, wordt er een erfpacht afgesloten. Een essentieel onderdeel van die overeenkomst is dat het schoolbestuur een cijns (ook canon of huur genoemd) betaalt aan de VPW-afdeling/parochie.

In de meeste gevallen wordt deze cijns geheel of voor een groot gedeelte ter beschikking gesteld van het schoolbestuur om te investeren in de infrastructuur waarvoor de cijns wordt betaald (terug geschonken aan de scholen). Door de ontwikkelingen binnen de VPW-afdelingen en binnen de subsidieregelingen van de Vlaamse Gemeenschap zijn er vragen gerezen bij de huidige regeling: wie is verantwoordelijk voor wát i.v.m. onderhoud en behoud van het schoolpatrimonium? Wat te doen met een clause i.v.m. meerwaarde bij bepaalde contracten?

Omwille van dit alles drong een algemene richtlijn zich op. Het vicariaat voor het beheer van het Tijdelijke, het vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen en het vicariaat voor het Onderwijs hebben volgende richtlijn uitgewerkt. Ze benadrukken hierbij dat het door de gedeelde verantwoordelijkheid van de VPW-afdeling/parochie en van de katholieke school (en dat is ruimer dan alleen de infrastructuur) meer dan wenselijk is dat een afgevaardigde van de VPW-afdeling/parochie deel uitmaakt van het schoolbestuur.

De erfpachtcijs

a. Principe

De cijns (canon – huur) die een schoolbestuur dient te betalen aan de VPW-afdeling wordt bepaald op basis van de in erfpacht gegeven goederen en bedraagt 15€ per m² voor onderwijs gebruikte oppervlakte (leslokalen, bureaus, vergaderlokalen, personeelslokalen, studiezalen, eetruimtes, sanitaire voorzieningen, sportzalen, technische ruimtes,...: netto = binnenmaat, zonder de dikte van de muren). Met een maximum van 20% van de werkingstoelagen op basis van schoolkenmerken. Het gaat dus niet enkel over de bebouwde grondoppervlakte, maar over alle bouwlagen. De jaarlijkse canon wordt geïndexeerd met de evolutie van de ABEX-index.

De VPW-afdeling/parochie stelt hiervan minimum 95% ter beschikking van het schoolbestuur voor werken van groot onderhoud aan één of meer van zijn schoolgebouwen of voor de afbetaling van leningen voor die gebouwen, aangegaan in het kader van de Vlaamse Gemeenschap.

b. Concrete werkwijze:

Het schoolbestuur betaalt de cijns aan de VPW-afdeling/parochie zoals voordien. De VPW-afdeling/parochie opent een aparte rekening per school op de Diocesane

Solidariteit, op naam van de VPW-afdeling. (om een rekening te openen bij de Diocesane Solidariteit neemt men contact op met Dhr. F. Brochier, Wollemarkt 15 te 2800 Mechelen – tel.015 292 683 – fb@diomb.be.)

De VPW-afdeling stort minimum 95% van de cijns op die rekening. Al wat op die rekening gestort wordt is voor het schoolbestuur bestemd met het oog op het groot onderhoud van het in erfpacht gekregen patrimonium.

Om dat geld te gebruiken stuurt het schoolbestuur een kopie van de factuur voor grote onderhoudswerken naar de VPW-afdeling, die ze met haar geschreven goedkeuring (“voor akkoord” + datum + handtekening

op de kopie zelf) doorstuurt naar de Diocesane Solidariteit. Die voert de overschrijving uit op de rekening van de betrokken school, die dan de factuur betaalt. De volledige operatie (schoolbestuur – VPW-afdeling – Diocesane Solidariteit – school) is op maximum 2 weken rond.

Deze regeling trad in werking op 1 september 2012.

c. Goed om te weten:

- De eigenaar kan alleen ontvangen cijnsgelden terugstorten. Als de opgebouwde cijns opgebruikt is, kan er geen terugstorting meer gebeuren.
- De niet opgebruikte cijns van een bepaald jaar blijft beschikbaar voor later.
- Voor leningen die aangegaan werden in het kader van de subsidiëring door de Vlaamse Gemeenschap om onroerend goed te verwerven of te verfraaien, mag de cijns gebruikt worden voor terugbetaling aan de banken. Het schoolbestuur verstrekt daartoe tijdig aan de VPW de nodige gegevens hiertoe.
- De ter beschikking gestelde cijnsgelden worden beschouwd als een voorafname op een gebeurlijke meerwaarde aan het einde van de erfpacht.

Meerwaarde en erfpacht.

Op het einde van de erfpacht komt het goed, met inbegrip van alle werken en gebouwen die werden uitgevoerd of opgericht vrij en onbelast in volle eigendom naar de eigenaar.

De eigenaar zal hierbij een vergoeding verschuldigd zijn aan de erfpachter, gelijk aan de meerwaarde op dat tijdstip ontstaan door de aan de gebouwen aangebrachte werken en verbouwingen of door nieuw opgerichte gebouwen, gerealiseerd met tussenkomst van het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION). Deze meerwaarde dient begrepen te worden als het volledige subsidiebedrag, verminderd met 1/20ste per jaar voor de periode waarbinnen het aldus, gebouwde, gemoderniseerde, uitgebreide of geschikt gemaakte gebouw werd aangewend voor de bestemming waarvoor de tussenkomst van het AGION werd verkregen.

Partijen verklaren uitdrukkelijk dat deze verplichting in hoofde van de eigenaar niet geldt voor die meerwaarde die werd gerealiseerd in het kader van het Decreet van 7 juli 2006 betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur (DBFM). Voor die meerwaarde is de eigenaar geen enkele vergoeding verschuldigd aan de erfpachter.

Aparte regeling voor het Vicariaat Brussel

Tot nu toe geldt er al enkele jaren een gelijkaardige regeling in het Vicariaat Brussel, voor de Nederlandstalige katholieke scholen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het principe om tot 95% van de erfpachtcijns terug te laten vloeien naar de scholen is er gemeengoed geworden. Er is evenwel geen regeling dat de cijns op een afzonderlijke rekening gestort dient te worden. Ook is er geen eenheidsprijs van 15 euro per m² afgesproken.

Met DCIM de boer op Ronde van schoolbesturen in zeven regio's

Zoals beloofd in de diocesane jaarvergadering voor schoolbestuurders op 6 juni 2012, is het Diocesaan Comité voor Inrichtende Machten (DCIM) van plan om de komende maanden 'de boer op te gaan' naar de schoolbesturen door ze bijeen te brengen in hun eigen regio. Het DCIM bakende daarvoor zeven regio's af waarmee het tussen november 2012 en maart 2013 het hele aartsbisdom bestrijkt.

Vergaderlocaties per regio:		Datum	Uur
Regio 1: Mechelen-Vilvoorde	Past. centrum Mechelen F. De Merodestraat 18	di. 6/11/2012	19u
Regio 2: Brussel	Ganshoren (KOCB) Landsroemlaan 126	ma. 19/11/2012	19u
Regio 3: Zuid-oost	VIA Tienen Waaibergstraat 5	di. 4/12/2012	19u
Regio 4: Noord-west	Londerzeel (Virgo Sapiens) Heldenplein 6	wo. 23/01/2013	19u
Regio 5: Zuid-west	Halle (T. I. Don Bosco) Lenniksesteenweg 2	ma. 4/02/2013	19u
Regio 6: Noord-oost	Aarschot (Sancta Maria) Kardinaal Mercierstraat 10	do. 28/02/2013	19u
Regio 7: Leuven	H.-Hartinstituut Heverlee Naamsestraat 355	do. 7/03/2013	19u

De regio's werden beschreven in een bijlage bij de uitnodiging.

Alle e-mailadressen van schoolbestuurders waarover het DCIM beschikt (zo'n 1100) werden aangeschreven met een uitnodiging en agenda. We verwachten dat elk schoolbestuur minstens door één of meer bestuurders vertegenwoordigd is. Doelgroep is zowel het basis- als het secundair onderwijs en het volwassenenonderwijs.

Het **programma** ziet er op de zeven plaatsen als volgt uit:

19u: *Onthaal*

19.30u: *Verwelkoming + toelichting*

Identiteit katholiek onderwijs (door Fons Uytterhoeven)

20.05u: *Hoekstenen voor een kwaliteitsvol schoolbestuur + aanzet tot evaluatie (door lid DCIM)*

20.45u: *Toekomstgericht reflecteren: groepswerk aan de hand van de volgende thema's of spanningsvelden:*

- Schoolbesturen: schaalvergroting versus eigenheid

- Scholengemeenschappen of andere grotere verbanden: per niveau of niveau-overschrijdend?

21.30u: *Afronding*

De bestuurders hebben nog de keuze om aan de vergadering van een andere regio deel te nemen als die datum of locatie hen beter uitkomt. Het is wel belangrijk dat iedereen zich aangesproken voelt om deel te nemen. Van de Ronde van schoolbesturen, zoals we die noemen, gaat immers een sterk sensibiliserende oproep uit: aarzel niet langer om aan zelfreflectie te doen, ook over de identiteit die u drijft en motiveert; kijk

wat verder naar de toekomst en ga na welke samenwerkingsverbanden er in uw regio mogelijk en wenselijk zijn om tot (veer)krachtige besturen te komen die de vele uitdagingen de baas kunnen.

Sommige schoolbesturen zijn al een tijd bezig met reflecteren, voor andere is het 5 vóór (of over) 12.

Zowel het DCIM als de VIMKO (Vereniging Inrichtende Machten katholiek Onderwijs) en nog andere partners zijn bereid om steun en begeleiding aan te bieden bij de veranderingen die zich opdringen.

Vorming voor schoolbesturen schooljaar 2012-2013

Aanbod van VIMKO

Graag herinneren we aan het vormingspakket voor besturen dat de werkgroep Vorming van VIMKO heeft uitgewerkt voor het schooljaar 2012-2013. Dit zijn de thema's en data voor het aartsbisdom Mechelen-Brussel:

Thema	Datum en plaats
<i>Schouder aan schouder in de SG BaO</i>	Donderdag 15/11/12 19u-22u Pastoraal Centrum Mechelen
<i>Basisvorming personeelsreglementering</i>	Donderdag 06/12/12 19u-22u Don Bosco Oud-Heverlee
<i>Hoe efficiënt besturen?</i>	Dinsdag 29/01/13 19u-22u KOCB, Landsroemlaan 126 Ganshoren (H. Hartcollege, aan basiliek Koekelberg)
<i>Bundelen van krachten</i>	Dinsdag 19/03/13 19u-22u De La Sallecentrum Groot-Bijgaarden
<i>Gids voor besturen, lanceersessies</i>	Donderdag 23/05/13 19u-22u Annuntiaten, Heilig-Hart Heverlee
<i>Diocesane jaarvergadering</i>	Dinsdag 04/06/13 19u-22u Pastoraal Centrum Mechelen

De eerste vorming (*Schouder aan schouder in de Scholengemeenschap Basisonderwijs*) staat ook open voor coördinerend directeurs en zal in samenwerking verlopen met Wouter Jaecques, begeleider van de scholengemeenschappen in het aartsbisdom.

Daarnaast is er nog mogelijkheid om **aan te sluiten** bij de vormingssessies over '*Bemiddeling: anders kijken naar conflicten*' die in het bisdom Gent georganiseerd wordt op dinsdagen 23/04 en 30/04/2013.

Op aanvraag kunnen besturen nog vorming vragen met betrekking tot:

° 'Personeelsbeleid, omgaan met informatie, christelijke identiteit en pastoraal op school, relatie bestuur-directie of evaluatie' (contacteer joe.everts@vsko.be)

° 'Beter besturen, zelfevaluatie als hulpmiddel: keuze uit drie modules' (contacteer lieve.vancamp@vsko.be).

Info en inschrijvingen: via www.nascholing.be.

Helpdesk inschrijvingen: 02 507 07 80 (tijdens kantooruren of nascholing@vsko.be)

Vorming rond aankoopbeleid in het kader van Preventie Extra sessie voor bestuurders op 18 oktober 2012

Ook de derde vormingssessie rond aankoopbeleid die de diocesane stuurgroep Preventieadviseurs organiseerde op 18 oktober 2012 kreeg veel bijval. De avondsessie richtte zich ditmaal speciaal naar schoolbestuurders. Die vertegenwoordigden bijna de helft van het vijftigtal deelnemers. Ook directeurs en preventieadviseurs die niet naar de vorige sessies in mei waren kunnen komen, waren van de partij.

Het thema 'aankoopbeleid, en de rol van de preventieadviseur daarin' werd ditmaal uitgebreid met een uiteenzetting over burgerrechtelijke en strafrechtelijke aansprakelijkheid bij de aankoopprocedure. Voor dat thema mochten we rekenen op de medewerking van *Patrick Vandermosten*, medewerker van de Dienst Verzekeringen van het Interdiocesaan Centrum.

Voor het hoofdthema mochten we opnieuw een beroep doen op de deskundigheid van *Julien Teugels*. Hij legde speciaal de nadruk op de situering van de verschillende actoren (schoolbesturen, hiërarchische lijn, preventieadviseurs) in het kader van de welzijnswet en de aankoopprocedure. De toch wel omvangrijke reglementering en de verantwoordelijkheden die bestuurders, directies en preventieadviseurs dienen op te nemen voor het preventie- en welzijnsbeleid op school, zouden velen kunnen afschrikken. Maar als men zijn 'gezond boerenverstand' gebruikt, als een goede huisvader/-moeder handelt en de formule toepast 'Preventie = kennis x willen²', dan komt men al een heel eind vooruit, volgens Julien Teugels. Als scholen zich bewust worden van de risico's die ze in huis halen bij aankoop, huur of gebruik

van geleend (of gekregen) materiaal, en als ze een cultuur van preventie op school installeren, dan hoeven ze minder bang te zijn bij doorlichting van hun preventiebeleid. Het is een dynamisch proces, waar voortdurend aan gewerkt en geschaafd moet worden, maar het is dan ook in het belang van het welzijn en de veiligheid van zowel leerlingen als personeel, als vrijwilligers (ouders, bestuurders enzovoort).

Patrick Vandermosten (*links op foto links*) had het in zijn uiteenzetting over aansprakelijkheid van bestuurders tegenover de vzw en tegenover derden. Hij belichtte de mogelijke gevolgen van foute bestuursdaden bij aankoop en bij 'onrechtmatige daden' (d.i. het niet respecteren van de zorgvuldigheidsplicht).

De spreker gaf verder toelichting bij de soorten verzekeringscontracten die vzw's kunnen afsluiten: een aansprakelijkheidsverzekering die de vzw beschermt tegen mogelijke extra-contractuele claims, een verzekering Burgerlijke Aansprakelijkheid Bestuurders ter bescherming van de bestuurders opdat er geen risico's worden genomen met hun persoonlijke bezittingen.

Bij de vragenronde bleken de deelnemers aan de vorming bijzonder geïnteresseerd te zijn voor een nieuwe polis 'Omnium opdracht' voor bestuurders, ouders, leerkrachten, die in het kader van een schoolinitiatief als vrijwilliger optreden, bv voor het vervoer van leerlingen. De eventuele schade aan hun eigen voertuig is dan mee verzekerd. Heel wat wordt gedekt door de schoolpolis, maar verzekeraars kunnen in bepaalde gevallen de door hen vergoede schade verhalen op de vrijwilliger die een fout heeft gemaakt. Voorts bleek uit de vragen dat verzekeringen 'in bulk' kopen voordelig kan zijn, bv op niveau van een scholengemeenschap, ook als dat geen vzw is. Om het publiek wat

gerust te stellen benadrukte Patrick Vandermosten dat de scholen een goede schade-statistiek kunnen voorleggen. Met andere woorden: scholen gaan meestal heel zorgvuldig om met risico's. Een bemoedigende afsluiter voor een boeiende vormingsavond.

Wie nog met **vragen zit in verband met veiligheid en preventie op school** kan daar altijd mee terecht op het speciale internetadres dat het Vicariaat onderwijs hiervoor heeft aangemaakt: preventie.mb@kerknet.be .

De coördinator van de dienst katholiek onderwijs, Guido François, zal de vragen doorspelen aan de leden van de Stuurgroep. Die zullen ze zelf proberen te beantwoorden of – indien de vragen te complex zijn - doorverwijzen naar deskundigen. Op termijn zal er op een grondig vernieuwde website van het Vicariaat Onderwijs een platform ge-

Foto's bij dit artikel: Thierry Dierickx en Guido François

creëerd worden waarop interactief kan gecommuniceerd worden over allerlei aspecten van veiligheid en preventie.

Voorts gaven wij in een mail naar alle scholen al de tip mee dat ze gratis **“De wet en codex over het welzijn op het werk”** kunnen bestellen. Dat is een gids van bijna 600 bladzijden waarin heel de welzijnswetgeving wordt toegelicht. De laatste versie dateert van juni 2012. De Gids is individueel te bestellen op thuisadres via de module Publicaties van de website www.werk.belgie.be of via E-mail: publicaties@werk.belgie.be of telefonisch via 02 233 42 11.

Enkele deelnemers zaten met vragen over aankopen in het kader van de **overheidsopdrachten**. Het Vicariaat Onderwijs heeft hiervoor al een **informatieavond** gepland op **dinsdag 11 december 2012 om 19u** in het Pastoraal Centrum in Mechelen. Iedereen, zowel directeurs, andere medewerkers als bestuurders, is daar welkom.

Wat brengt de toekomst?

De Stuurgroep besliste om dit schooljaar nog praktische workshops **rond aankoopbeleid** te organiseren en een informatieve vorming over het thema **‘intern noodplan’**. Om de vormingsnoden beter te detecteren kregen alle scholen een korte bevraging.

Spoedtelling en Capaciteitstekort in Aartsbisdom Mechelen-Brussel

Spoedtelling september 2012

De spoedtellingsgegevens die het VSKO in november 2012 publiceerde in het tijdschrift Forum wijzen voor alle bisdommen andermaal op een stijgend aantal kleuters en lagere schoolkinderen (behalve Bisdom Brugge). Voor het secundair onderwijs dalen de cijfers overal behalve in het aartsbisdom Mechelen-Brussel, waar ze licht stijgen. In het buitengewoon onderwijs zijn er afwijkende tendensen.

Dat er een nieuwe babyboom op komst is blijkt ook weer duidelijk, niet alleen uit de prognoses, want die worden ruim overschreden door de werkelijke aangroei. Over alle bisdommen heen was er in het **gewoon kleuteronderwijs** een voorspelde groei van + 1,62 %, terwijl het in werkelijkheid + 2,15 % is. Het aartsbisdom kent in het kleuteronderwijs, in vergelijking met de andere bisdommen, nog een bescheiden aangroei van 474 kleuters of + 1,67 %. Dat is hoe dan ook het dubbele van de prognose. Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest was er een prognose berekend van + 3,92 %. De werkelijke winst is 3,07 %, maar daar speelt het capaciteitstekort volop een rol. Er zijn niet genoeg plaatsen om de demografische boom op te vangen.

Het **gewoon lager onderwijs** kent globaal een toename van + 1,17% (met prognose van + 1,03%). Het aartsbisdom zit op dat gemiddelde met + 1,31 %. Voor Brussel lag de prognose op + 2,97 % maar bleef de aangroei beperkt tot 102 leerlingen of 1,55 %. Ook hier geldt weer: vol is vol.

De algemene verwachting is dat het **gewoon basisonderwijs** ook volgend schooljaar verder zal aangroeien.

Voor het **secundair onderwijs** zal het nog een vijftal jaren duren voor die demografische evolutie zich ook daar manifesteert, hoewel de werkelijke evolutie in gunstige zin afwijkt van de prognoses. Er werd een globale daling voorspeld van - 1,35 %, terwijl die beperkt blijft tot - 0,87 %. In het aartsbisdom wordt dat zelfs een lichte stijging met 53 scholieren of + 0,08%. Van de 15 scholengemeenschappen gaan er 8 achteruit en 7 vooruit.

In het **buitengewoon onderwijs** is het niet mogelijk om met prognoses te werken en vergelijkingen in procenten geven snel een vertekend beeld omwille van de kleine aantallen. Er zijn ook globaal weinig duidelijke evoluties te noteren. Het aartsbisdom verliest bv 9 kleuters (- 4,71 %) terwijl drie bisdommen erbij winnen.

Voor het lager onderwijs wint het 32 leerlingen bij (+ 1,28 %) terwijl drie andere bisdommen een verlies noteren. Dezelfde absolute winst is er ook in het BuSO van het aartsbisdom (+ 32 of + 1,96 %).

Wat **de internaten** betreft valt het op dat het aartsbisdom Mechelen-Brussel het minst internen telt (762). Er zijn er wel 13 meer (+ 1,74 %) dan vorig jaar. Alle bisdommen samen huisvesten in 96 internaten 8547 internen; dat zijn er 23 (of +0,27 %) meer dan in 2011. Het blijkt de hoogste score te zijn van het afgelopen decennium.

Capaciteitsproblematiek

Als de jaarlijkse publicatie van de spoedtellingsgegevens samen gelezen wordt met de prognose van het Federaal Planbureau zouden beleidsmakers duidelijk moeten weten welke maatregelen ze moeten treffen om ervoor te zorgen dat ouders de komende jaren nog een school vinden voor hun kinderen. We mogen een stijging verwachten van het aantal kinderen op de leeftijd van kleuters en leerlingen lager onderwijs met gemiddeld 16 % over de periode van 2005 tot 2020. Die stijging manifesteert zich vooral in de stadskernen, waar de percentages voorspelde aangroei dus een stuk hoger liggen. In nummer 1 van VONDeeling (januari 2012) hebben we al een beeld geschetst van de capaciteitsproblematiek in enkele stedelijke regio's binnen het aartsbisdom. Op basis van een bevraging in juni 2012 met betrekking tot de capaciteitsinvesteringsbehoeften voor 2013, werden er projecten ingediend voor Brussel, Mechelen, Leuven, Vilvoorde, Grimbergen, Asse en Halle. Daarmee is de kous niet af. Want er zijn meer noden dan er middelen zijn, bij capaciteitsuitbreiding moet ook de omkadering kunnen volgen, en als een school eraan denkt een kleuterklas bij te creëren moet ze er tegelijkertijd aan denken dat ze die inspanning over alle volgende leerjaren moet kunnen volhouden, om de school op die manier te verdubbelen in capaciteit. Dan zal ook blijken dat de speelplaats te klein is, dat er een extra refter nodig is enzovoort.

Voor ons net is er bovendien het kostenplaatje: de eigen inbreng van 30 tot 40% van de bouwkosten. Niet alle schoolbesturen kunnen zo'n investering dragen.

Het katholiek onderwijs blijft in tal van lokale taskforces in een minder gunstige onderhandelingspositie zitten tegenover de officiële scholen, die sneller een afgewerkt dossier kunnen indienen. Het overleg tussen scholen van ons net neemt ook meer tijd in beslag en we hebben het moeilijker om met één stem te spreken.

Wie bepaalt de prioriteiten? Laten we dat over aan een Centrale Taskforce of krijgen de koepels daar inspraak in? De Dienst Investerings van het Katholiek Onderwijs (DIKO) bewaakt in elk geval de evenredige verdeling van extra capaciteitsmiddelen over de verschillende netten. Het vrij gesubsidieerd onderwijs heeft intussen al recht op een inhaalbewe-

ging.

Van waar moeten de middelen voor capaciteitsuitbreiding komen? Het liefst niet uit de reguliere middelen van AGION, want de wachtlijst voor de gewone dossiers van renovatie en nieuwbouw is daar al onnoemelijk lang omdat de Vlaamse regering onvoldoende geld kan vrijmaken, zeker in tijden van besparingen. En toch zal er extra geld moeten komen. Het zal ook zinvol moeten worden ingezet, niet teveel in tijdelijke prefabconstructies of containerklassen, maar in duurzame gebouwen.

U merkt het: de uitdagingen zijn immens en er zal nog veel water door de Zenne, de Dijle, de Demer enzovoort lopen alvorens er een consistente toekomstvisie en –planning op tafel ligt, samen met de noodzakelijke investeringsmiddelen. Intussen adviseert DIKO dat ook scholen in regio's waar momenteel nog geen capaciteitsprobleem is waakzaam zijn en waar ze een capaciteitsprobleem zien opduiken zelf het initiatief nemen om binnen de gemeente een lokale taskforce op te starten die de nodige sleuteldata kan verzamelen. Voorts zouden we met het katholiek onderwijs dringend moeten nadenken over welke criteria wij zelf naar voren kunnen schuiven om capaciteitsaanvragen te beoordelen en er een prioriteit aan toe te kennen.

Raamovereenkomsten
Bisdommen

Antwerpen
Gent
Hasselt
Mechelen - Brussel

Overheidsopdrachten en raamcontracten Een vervolgverhaal...

Na wat vertraging konden de raamcontracten energie eind september 2012 gegund worden aan de leveranciers die de beste voorwaarden boden: Electrabel voor elektriciteit en Nuon voor aardgas. Intussen kunnen de scholen en aanverwante instellingen intekenen op een nieuw raamcontract 'Mobiële telefonie en mobiel dataverkeer'.

Gunning energiecontracten

De vzw Interdiocesane Raamovereenkomsten Onderwijs (I.R.O.) heeft spannende weken achter de rug. De gunning van de energiecontracten liep een paar weken vertraging op doordat één van de firma's zich tijdens de procedure had terug getrokken. Er was juridisch advies nodig om precies te bepalen welke stappen de vzw I.R.O. al dan niet mocht zetten om de wet op de overheidsopdrachten correct na te leven. Na een nieuwe standstill-periode konden we de scholen die hadden ingetekend op de hoogte brengen aan wie de opdracht gegund werd en tegen welke voorwaarden.

Voor aardgas bood Nuon de scherpste prijs: 30,90 euro per MWh. Die komt neer op een besparing voor de meeste scholen van 20%. De prijs blijft vast voor de volgende twee jaar.

Voor elektriciteit wordt de effectieve prijs pas bekend begin november, omdat die afhankelijk is van de gemiddelde prijs in oktober. Wel kwam Electrabel uit de bus met de beste parameters die de firma zou toepassen op de dagprijs in de periode van aankoop. Voor 2014 zal in samenspraak met Electrabel een gunstige aankoopperiode bepaald worden. Wie intekende krijgt weldra een mail met de elektriciteitsstarieven. Scholen die uitsluitend groene stroom wensen te ontvangen betalen een meerprijs van 0,35 euro per MWh.

Beide raamcontracten hebben een looptijd van twee kalenderjaren (2013 en 2014). Wie niet tijdig intekende krijgt pas opnieuw een kans voor de nieuwe contracten die worden afgesloten vanaf 2015.

Het systeem dat vzw I.R.O. gehanteerd heeft om tot een zo voordelig mogelijke prijs te komen, is een keuze als een ander. Het is niet uitgesloten dat sommige scholen een voordeliger contract hebben weten af te sluiten. Er zijn nu eenmaal vele factoren in het spel die voortdurend kunnen wijzigen. Wat wij wel kunnen garanderen is dat de raamcontracten volgens alle regels van de wet op de overheidsopdrachten zijn afgesloten en dat scholen/instellingen zich op dat vlak gerust kunnen voelen.

In voorbereiding: raamcontract mobiele telefonie en mobiel dataverkeer

Tot 16 november 2012 hebben scholen en instellingen de kans om in te tekenen op een nieuw raamcontract mobiele telefonie en mobiel dataverkeer. Via de website www.ro-bisdommen.be kunnen geïnteresseerde instellingen invullen voor hoeveel GSM-nummers en voor welk geraamd volume in MB ze gebruik wensen te maken van de voordelen van een raamcontract. Op basis daarvan kan de vzw I.R.O. het bestek voltooien en publiceren. Zoals voor energie vragen we een mandaat van alle vzw's die intekenen. Het aanbod kan interessant zijn voor instellingen die personeelsleden hebben die vanuit hun functie geregeld mobiel met elkaar en met externen moeten kunnen bellen, bv directeurs, toezichtspersoneel voor- en naschoolse opvang, CLB-medewerkers en begeleiders die vaak op verplaatsing zijn e.d.

Info-avond over wet op de overheidsopdrachten: 11 december 2012

Om tegemoet te komen aan de vele vragen naar bevattelijke informatie over hoe scholen nu de wet op de overheidsopdrachten dienen toe te passen, organiseert de Dienst katholiek onderwijs van het Vicariaat onderwijs op **dinsdag 11 december 2012 om 19u een informatie-avond** voor directeurs, schoolbestuurders en andere geïnteresseerden, in het auditorium van het Pastoraal centrum in Mechelen. Gastspreker is de heer Marc Van Thillo, vrijwilliger en onmisbare medewerker in de werkgroep Interdiocesane Raamovereenkomsten Onderwijs.

Vieringen, congressen...**Lagere school campus Donderberg plechtig geopend**

Amper drie maanden na de 'eerstesteenlegging' van de nieuwe lagere school in campus Donderberg mocht de Kristus Koning-Assumpta Kleuterschool in Laken het afgewerkte gebouw inhuldigen. Wat we in vorig nummer van VONDeLing als een huzarenstuk aankondigden is effectief in die korte tijd gerealiseerd. En het werd geen saai prefabgebouw, zoals men zou kunnen denken, maar verrassende architectuur.

De staalbouwstructuur bood tal van mogelijkheden om in de voor- en achtergevels fantasierijke ramen te bevestigen. De koepelachtige uitstulpingen doen denken aan de ogen van vissen of kikvorsen, een ingreep waarmee de architect de kinderen een intrigerend beeld van de buitenwereld wou bieden.

Vanuit zo'n raam kun je bovendien ook links en rechts kijken, zonder je hoofd naar buiten te moeten steken. De kersverse leerlingen van het eerste leerjaar leken in elk geval enthousiast over hun nieuwe school. Zij kozen zelf om hun klas op de hoogste verdieping te hebben, om des te meer van het uitzicht te genieten.

De deadline halen was een hele klus – en wellicht een nachtmerrie voor directie en schoolbestuur – maar de geplande openingsdatum van 28 september 2012 werd gehaald. In haar toespraak richtte de verantwoordelijke van het schoolbestuur, Anne Poffyn (*helemaal links op foto links*), zich naar de aanwezige kleuters: aan de hand van drie handpoppen van varkentjes legde ze via een poppenkastvertoning uit hoe belangrijk een stevig schoolgebouw wel is voor de steeds groter wordende groep kinderen uit de buurt. Ook Brussels Minister Guy Vanhengel was weer van de partij. Hij was blij dat de speedprocedures om dit bouwproject in een recordtempo te realiseren goed gewerkt hebben en dat ook de middelen voor dringende capaciteitsuitbreiding voorhanden waren.

Ouders, kinderen, vele vrienden en sympathisanten van de school konden na de toespraken zelf een kijkje gaan nemen en zagen dat het goed was. De lagere school zal pas over zes jaar het volledige gebouw bezetten; intussen kunnen de lege klassen dienst doen als uitwijklocatie wanneer in de hoofdvesting Pionenstraat de nodige verbouwingen van start gaan.

Sint-Jozefschool Evere grondig verbouwd

De Sint-Jozefschool in Evere heeft een ware metamorfose ondergaan. Van klein parochieschooltje met te krappe en weinig praktische huisvesting in graadsklassen, is ze uitgegroeid tot een middelgrote school (naar Brusselse normen) van een kleine 130 kleuters en lagere-schoolleerlingen. Dat dankt ze aan de realisatie van een vernieuwbouw, met uitbreiding op dezelfde site in de Eugène Dekosterstraat in Evere,

een buurgemeente van Schaarbeek en intussen al even multicultureel.

De inhuldiging van de gerenoveerde gebouwen vond plaats op dezelfde avond als de nieuwe lagere school van Donderberg (28 september 2012) en ook hier kwam Minister Vanhengel graag langs om de lintjes door te knippen. Hij speelde bovendien een thuismatch, want als inwoner van Evere had hij indertijd heel wat gezellige avonden doorgebracht in de vroegere parochiezaal Everest, die nu volledig opgenomen is in de school, als

Thérèse Finné (2de van rechts) wordt in de bloemetjes gezet. Links van haar: directeur Jan Devleeschouwer en architect Maarten Van Thournout

turnzaal en polyvalente ruimte. In zijn gelegenheidstoespraak pakte hij daar graag mee uit. Hij verwees ook naar de ontelbare telefoons en mails waarmee zijn kabinet bestoekt werd door Thérèse Finné, de vrijwilligster van het schoolbestuur die al jaren geen kans onbenut laat om het met volle enthousiasme en verbetenheid op te nemen voor de scholen die haar toevertrouwd zijn. Zij had een paar jaar eerder ook al gezorgd voor een grondige vernieuwing van het sanitair, dankzij het door de Vlaamse Gemeenschapscommissie gefinancierde project 'Plassen met klasse'. De directeur en zijn team zetten Thérèse dan ook graag in de bloemetjes. Zonder haar was het project wellicht niet tot een goed einde gebracht of zou de directeur er al de brui aan gegeven hebben.

Bij de rondleiding bleek dat de opdracht inderdaad niet eenvoudig was geweest. Er was tijdens de bouwwerkzaamheden zo goed als geen uitwijkmogelijkheid voor de klassen, de directeur had zijn bureau in een onverwarmde container op straat, voor de speeltijden moesten de kinderen uitwijken naar een naburig park, de poetsvrouwen hadden hun handen vol met het schoonmaken van lokalen, die een paar uur later weer onder het stof bedolven raakten.

Eind goed al goed. Directeur Jan Devleeschouwer kan nu vanuit zijn prachtig ruim bureau tevreden vooruitblikken op wat er nu allemaal mogelijk is in zijn nieuwe infrastructuur, met zijn prachtig team, geëngageerde ouders en een veelkleurige schoolpopulatie.

Sint-Romboutscollege 150 jaar Viering op 19 oktober 2012

Het Sint-Romboutscollege van Mechelen bestaat al anderhalve eeuw. Een eerbiedwaardige leeftijd voor een prestigieus college. Het feestjaar werd op 19 oktober 2012 ingezet met een academische zitting en receptie.

Het symfonisch orkest dat volledig uit leerlingen bestond, tot de dirigente toe, kreeg de eer de feestzitting te openen. Drie talentvolle zangeressen brachten meteen sfeer in de tot de nok gevulde historische feestzaal van het college aan de Veemarkt. *Dirk Buelens*, algemeen directeur van de secundaire school en *Pascale Vereecken*, directeur van de lagere school verwoordden vervolgens waar het college anno 2012 voor staat: de leerling op de eerste

plaats, respect voor de geschiedenis en de roots, niet vastgeroest in het verleden maar verankerd in de 21ste eeuw op het vlak van infrastructuur en didactische uitrusting,

kwaliteitsvol onderwijs met accentverschuiving van kennis naar vaardigheden, een persoonlijke aanpak naar de drastisch veranderde leerlingpopulatie, verantwoordelijkheidsbesef en vertrouwen in de toekomst.

Dirk De Gendt, oud-leerling en deken van Heverlee, zorgde voor de vrolijke noot toen hij herinneringen bovenhaalde aan leerkrachten met hun sappige bijnamen, aan de krenterigheid van het college toen het leerlingen wou belonen voor hun succesvolle verkoop van tombolabiljetjes, aan de constante bouwwoede, de eerste vrouwelijke leerkrachten e.d. Hij sprak vooral zijn waardering uit voor de geest van kritisch nadenken die iedereen meekreeg.

Mieke Van Hecke legde nog eens uit waar de koepel, waarvan zij directeur-generaal is, voor staat. Zij vond het belangrijk dat elke school haar eigenheid kan bewaren, terwijl naar de toekomst samenwerkingsverbanden steeds belangrijker zullen worden. Ze blijft de vrijheid van het vrij katholiek onderwijs verdedigen tegen de tendens van de overheid in om steeds meer kwaliteitseisen, ook naar de onderwijsinhoud toe, op te leggen. Het onderwijs moet steeds meer maatschappelijke problemen helpen oplossen, de eindtermen worden steeds breder. Het blijft een dagelijks gevecht om ruimte te mogen houden voor het eigen pedagogisch project. Het onderwijs is meer dan opleiding tot onmiddellijke inzetbaarheid op de arbeidsmarkt of tot hoger onderwijs. Onderwijs is ook leren samenleven, leren wie je zelf bent, zin leren zoeken in het leven, kritisch nadenken, zelf keuzes leren maken. We moeten kijken hoe we vandaag katholieke school zijn, in een multiculturele wereld in verandering, hoe we een hedendaagse invulling kunnen geven aan onze prachtige evangelische boodschap, met fierheid en zonder arrogantie. Mieke Van Hecke besloot haar toespraak met de wens dat het Sint-Romboutscollege nog veel bewogen, betrokken, geëngageerde en geïnspireerde medewerkers mag tellen.

Walter Buijs, oud-leerling, oud-leraar, oud-directeur en huidig voorzitter, opende zijn toespraak met een fragment uit Julius Caesar van William Shakespeare. Hij gebruikte de rede van Marcus Antonius als inleiding om de vraag op te werpen hoe wij correct eer bewijzen aan al die mensen die een rol hebben gespeeld in de geschiedenis van de school. Hoe oordelen wij bv over de Mechelse aartsbisschoppen Kardinaal Mercier, Van Roey, Suenens, Danneels, Léonard? Laten we de goede dingen beitelen in graniet en de slechte schrijven in het zand, zo vervolgde hij. De geschiedenis van het college zoals Walter Buijs het beleefde sedert 1957, was niet allemaal rozengeur en maneschijn. Er was soms ontmoediging, onbegrip en frustratie, maar het goede weegt zwaar door. Hij blikte fier terug op de prestaties van leerkrachten als Nandus De Vos (alias Bonaventuur Verastenhoven uit De Collega's) voor dictie, Frans Nuyts voor tekenen, Paul Verbank voor Nederlandse spraakkunst.

Het college is in de loop der jaren sterk veranderd zoals ook de maatschappij veranderd is. Dat blijkt niet alleen uit de invoering van gemengd onderwijs en nieuwe methodes. Terwijl de leraar vroeger kon verwachten dat de ouders het gedrag van hun zoon konden veranderen, zijn het nu de ouders die van de leraar verwachten dat die hun kind voldoende motiveert.

De voorzitter blikte ten slotte vooruit op de receptie door figuurlijk het glas te heffen op de groei, maar ook op de bloei van het college. Kwaliteit blijft nog altijd primeren op kwantiteit.

Foto's van boven naar onderen:
Pascale Vereecken en Dirk Buelens
Dirk De Gendt
Mieke Van Hecke
Walter Buijs

De heer *Geert Onsia* mocht ter afsluiting het fraaie jubileumboek voorstellen dat ter gelegenheid van 150 jaar Sint-Romboutscollege samengesteld werd door een aantal leerkrachten. Het boek kost € 25 en is te verkrijgen in de school.

Prijs Focus aarde Editie 2012

Foto boven: receptie in de Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen en Kunsten. In het midden van de foto kunt u jurylid Ludo Wevers herkennen tussen laureaten van Focus Aarde.

Foto onder: ere-astronaut en juryvoorzitter Dirk Frimout onderhoudt zich graag met jonge wetenschappers in spe

Het Centrum Leren en Werken van het VTI in Oostende won dit jaar de eerste prijs van de 'Prijs Focus Aarde'. Dat initiatief van de Stichting Koningin Paola in samenwerking met de Stichting Dirk Frimout "bekroont jaarlijks de beste geïntegreerde proeven en vakoverschrijdende groepsprojecten die de aarde en de ruimte tot onderwerp hebben, gezien vanuit wetenschappelijke, technische, kunstzinnige, ecologische, sociaalgeografische, kosmologische en menselijke hoek."

Dit jaar waren er helaas geen prijzen of eervolle vermeldingen voor katholieke scholen uit ons aartsbisdom. De winnende teams aan Vlaamse kant kwamen vooral uit West-Vlaanderen, en ook allemaal uit katholieke scholen. De derde prijs ging wel naar een school uit Vlaams-Brabant, het Gemeentelijk Technisch Instituut uit Londerzeel. De leerlingen uit die school ontwierpen een 'zonnevolger' voor het Princess Elisabeth Station Antarctica en een voor de school.

De Nederlandstalige jury, waarin ook diocesaan pedagogisch begeleider voor aardrijkskunde *Ludo Wevers* zetelde, koos uit dertig inzendingen tien laureaten: vijf prijzen en vijf eervolle vermeldingen. Er waren projecten zond golfslagenergie, compostboiler, een gyrocopter, afvalverwerking, sorteren en recycleren, een weerstation en dergelijke meer. Het was dan ook des te merkwaardiger dat de eerste prijs ging naar jongeren uit het deeltijds onderwijs die samen een videoclip met een rapnummer hadden uitgewerkt om milieuvervuiling aan te klagen en de mensen te sensibiliseren voor het thema. Wellicht had het te maken met het grotere gewicht dat de jury dit jaar heeft toegekend aan de creativiteit, de inzet en de motivatie. Ludo Wevers getuigde hoeveel inspanningen het gevraagd had om de jongeren uit Oostende te motiveren, hen in de maat te laten zingen (nou ja 'rappen') en de videoclip tot een goed einde te brengen. Misschien school het geheim in het feit dat ze hun eigen taal mochten gebruiken: het Oostends dialect...

De plechtige prijsuitreiking stond in het teken van de twintigste verjaardag van zowel de Stichting Koningin Paola als van de eerste ruimtevlucht van astronaut Dirk Frimout. Daarom mocht een filmpje over die historische gebeurtenis niet ontbreken.

Ook de Fédération Wallonie-Bruxelles deelde prijzen uit. Zij kwamen echter aan niet meer dan vier prijzen. Gebrek aan belangstelling?

Graag doen we bij deze een oproep naar onze technische, beroeps- en kunstschole om ook eens hun kans te wagen. Het volstaat om laatstejaars bij hun keuze en uitwerking van hun geïntegreerde proeven te ondersteunen en hen te helpen om een dossier in te dienen voor de Prijs Focus Aarde. Info: www.sk-fr-paola.be

Personalia

Foto boven: An Van Uytven (rechts) met Rita Mouton, met wie ze jarenlang in Brussel heeft samengewerkt.

Afscheid

We hadden het al aangekondigd: pedagogisch begeleidster *An Van Uytven* verlaat de diocesane begeleiding. Ze heeft een nieuwe uitdaging gevonden in het project Innoveren en Excelleren in het Onderwijs (pI.E.O). Vanuit haar jarenlange ervaring in het Brussels onderwijs koos zij voor de Brusselse cel van het project. Ze zal daar mogen samenwerken met Dirk Van den Bossche. Haar collega's van de DPB namen officieel afscheid van haar op 26 oktober 2012 met het voorlezen van een eigen versie van de horoscoop uit de Metro-krant, helemaal van toepassing op An. Wij wensen haar veel succes in haar nieuwe job, waarmee ze vast nog eens onze wegen kruist.

Welkom

Aan enkele nieuwe pedagogisch begeleiders voor het secundair onderwijs: *Brenda Vermaelen* (Chemie) en *Joke Donceel* (Humane wetenschappen). Zij vervangen respectievelijk *Marie-Josée Janssens* (pensioen) en *Koen Pollaert* (directeur Sint-Theresiacollege Kapelle-op-den-Bos).

Fijne kennismaking

Op 4 september 2012 vierden wij voor het tweede jaar op rij de start van het nieuwe school- en werkjaar met alle diensten die gehuisvest zijn in het Pastoraal Centrum in Mechelen. Ditmaal trad het Vicariaat onderwijs op als gastheer. Na een korte gebedsdienst in de kapel hield Fons Uytterhoeven in de Pelikaanzaal een uiteenzetting over het Vicariaat onderwijs en de uitdagingen waar we voor staan, nu voor onze jonge mensen de meeste ankerpunten van het leven op lossen schroeven staan. Ouderdomsdenken van het huis, priester-theoloog Robrecht Michiels mocht de roemrijke geschiedenis van het oud-seminarie (waar het pastoraal centrum in gevestigd is) in herinnering brengen.

Via een ommetje langs de lokalen van het vicariaat onderwijs, die helemaal herschikt zijn, trok het hele gezelschap (ruim 60 man) naar het huisrestaurant 'Hof de Merode' waar een lekkere maaltijd wachtte. De medewerkers van de verschillende diensten werden door elkaar aan ronde tafels toegewezen, zodat er vele ontmoetingskansen waren met mensen die je af en toe eens in de wandelgangen tegen komt maar niet echt kent: medewerkers van het Vicariaat Vlaams-Brabant/Mechelen, Monseigneur Leon Lemmens, Missio, Jeugdpastoraal, Broederlijk Delen, boekhandel De Peerle, het onthaal, enzovoort. Een fijn initiatief, dat zeker mag uitgroeien tot een traditie.

Gezellig kennismaken met de andere diensten van het Pastoraal centrum

